הריני נזיר פרק שני נזיר

עין משפט נר מצוה

לח א ב מיי' פ"ז מהלכות אבל הלכה ה סמג עשין דרכנן ג טושע"ע יד סי' שלט סעיף ג וטושע"ח סי' תקמח סעיף ח:

לט ג מיי' פ"ה מהל' מעשר ומעשר שני:

מ ד מיי' פ"ו מהל' קרבן פסח הלכה ג:

מא ה מיי' פ"ג מהל' מחוסרי כפר' הל"ח:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה אבא שאול אומר וכו' המקרב מ' כתן הס"ד ואח"כ מה"ד נמי משום וכו' אע"פ שעומד בתמצע אבילות מבטלת כל"ל: ב) ר"ה ששמטו וזרקו עליה בשני. שאל בערב פסח ושמטו עליה הפסח ואח"כ ראתה הרי זו אינה אוכלת אלא ביום ראשון דאחריתא דדרשינן מקרא דבשינו ל' יום לא אמרי' דמקלת יום עולה לו לכתן ולכאן: ששחטו וזרקו בשני. שאל בערב פסח ושמטו עליה הפסח ואח"כ ראתה הרי זו אינה אוכלת בזמן אבילות בפסח לפי [שהיא] נטמאה ב) ופטורה מלעשות פסח שני דבשעת שחיטה טהורה היתה: מאי טעמא דר' יוסי (הגליל') לאו משום מקצת היום בכולו. ומכאן ולהבא היא מטמאה ג) (לתמול) נמצא כי בשעת שחיטה חריקה היתה טהורה גמורה דמכאן ולהבא היא מטמאה ולא למפרע וכי הדרא חזיא מטמאין לה מכאן ולהבא ולמחר מעשה שימור גמור למקלת יום זה שנטמאת אלמא דיום שני לא טהור דליהוי שימור ליום שאחמול הילכך שחיטה חריקה בטהרה היה ומקצתו חשבינן ליה יום טומאה דליהוי יום של מחר שימור להאי מקלת יום אבל רבנן פליגי ומטמאי למפרע וחשבינן זה היום ככולו טמא [כיום] של אחמול ורב דאמר כר' יוסי ואע"ג דהכא נמי היה קבלת אבילות יום ככולו אפ"ה ר' יוסי מחשיבו לכאן ולכאן והיינו כסברת רב זוז שכתוב בספרים ודילמא משום דקסבר לא גרסינן ליה דאי נמי מטמא למפרע: זב בעל שתי ראיות. דאילו בעל שלשה לא חזי למיכל ג) [לאחר דראה שלישית] עד יום ז' שיביא קרבנותיו ויטוש ח' לא מצי למינקט ואח"כ ראה טומאת משכב ומושב למפרע דמיום ז' ואילך פסק מטהירה ומשכב ומושב דמתמעטן שאחר הטבילה עד הנה טהורין ואפי' ראה היום ביום ח' לא טמא למפרע: אע"פ שמטמאין משכב ומושב למפרע. ואפילו טבל בשביעי משכבות דלאחר טבילה טמאין ד) סתרי מנייהו והרי הוא כתמילתו דכתיב וספרה לה שבעת ימים והרי אין כאן ז' ימים ומדקתני בשמיני יום למפרע ומאחר לא אמר מקלת יום ככולו וקשיא דר' יוסי אדר' יוסי ומשני למפרע מדרבנן אבל מן התורה טהורה: הכי נמי מסתברא וכו'. ודמי אימא לך טומאת התהום דזיבה תמיהו לכומר אימא לך שמטמאין למפרע מדאורייתא ופטורין לעשות פסח שני דהלכה למשה מסיני ה) דטומאה דמת הוצרה לעשי פסח והאי תנא ס"ל דאפי' טומאת התהום דזיבה הותרה לעשי הפסח: התהום. פי' דבשעת שחיטה יש בו אבן אחת ולא נודע בקבר התהום וכן הכא לא ידע אדם בשעת שחיטה אם אחרי כן תולה ותפטור להיות טמאה וטומאת התהום [התיר] ו) לעשי הפסח: ומזיר: ואף רבי אושעיא. קאי אשניה דלמפרע דרבנן: אבל הרואה זב. פי' [רש"י] כגילה זולין (פסחים ד' פא.) ז) לא ידעינן אהיכא קאי: סותר את שלפניו בו. ספורים ח) שספר ולריך למנות ז' ימים מחרים: [ל"ל ר"י לא נסתור אלא יומו] יחזור ויספור יום אחד: והיינו בה. במילתא דר' יוחנן אי סתר טולהו בעי למיסתר דבתיב ופסר לה ט) ז' ימים לטהרתו אלא מהא מטומה מפסקת ביניהם ז) כפרק גילד זולין גרס [אי קסבר למפרע הוא מטמא אפילו כולהו נסתרו] ואי מכאן ולהבא הוא מטמא יומו נמי לא נסתור דהרי כרתיה לתשובה של זיבה אחרת ואין בה אלא טומאת ערב ויטבול לערב ויטהר דקי"ל דאיה לתשובה של זב קרי בעלמא הוא: ה"ק לא יסתור ולא יומו. כלומר אפי' יומו נמי אפי' שכבר עלה לו מקלת היום ושלמו לו ספורים אלו ויצא מכלל הזיבה: מ) א"ל. יא פי' ר' אושעיה ס"ל לר' יוחנן רבי יוסי סבר כיוהך דשמא מסיק דרבי אושעיה ס"ל אליבא דר' יוסי דטמטא למפרע היינו מדרבנן:

זבה

אבא שאול אומר אפי' לא סיפר אחר מותר לספר אחר שכשם שמצות שלשה מבטלת גזירת שבעה כך מצות שבעה מבטלת גזירת ל' מ"ט דאבא שאול לאו משום דקסבר שביעי עולה לכאן ולכאן דלמא עד כאן לא קאמר אבא שאול אלא באבילות ז' דרבנן אבל בנזיר דאורייתא לא אלא רב דאמר כר' יוסי דתניא ר' יוסי אומר שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה בשני שלה ואח"כ ראתה הרי זו אינה אוכלת ופטורה מלעשות פסח שני מ"ט דר' יוסי לאו משום דקסבר מקצת היום ככולו [א] ממאי ודלמא משום דקסבר מכאן ולהבא הוא מטמא ומי סבר ר' יוסי הכי והתניא ר' יוסי אומר זב בעל שתי ראיות ששחטו וזרקו עליו בשביעי וכן שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה ואח"כ ראו אע"פ שמטמאין משכב ומושב למפרע פטורין מלעשות פסח שני מאי למפרע מדרבנן הכי נמי מיסתברא דאי ס"ד מדאורייתא אמאי פטורין מלעשות פסח שני לעולם אימא לך טומאה דאורייתא תהום דזיבה התירו ואף רבי אושעיא סבר למפרע מדרבנן והתניא רבי אושעיא אמר (אבל) הרואה זב בשביעי שלו סותר את שלפניו ואמר ליה ר' יוחנן לא נסתור אלא יומו מה נפשך אי סתר כולהו סתר אי לא סתר לא נסתור ולא יומו אלא אימא לא נסתור ולא יומו

ואע"ל

דכשהיא רואה מכאן ולהבא היא מטמאה אבל למפרע לא ומשום הכי פטורה דבהיא שעתא דשחטו וזרקו עליה טהורה הותי ולהך דבתר ז) נטמאת לא מייתי. דמכאן ולהבא היא מטמאה אבל למפרע לא ז): זב בעל שתי ראיות. בין כיום אחד בין בשני ימים כדאמרי' התם (כ"ק דף כד.) תלה הכתוב את הזב בראיות דכתיב ח) וחלה מהיה טומאתו בזובו ואת הזבה בימים דכתיב ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים ט) מיעוט ימים שנים רבים ג'): בשביעי שלו. אמרי בין זב דראה שתים לראיה ג' אינה קרבן שבעל ג' מונה ז' ומביא קרבן ובעל ב' מונה ז' ואין מביא קרבן. ט) להכי נקט בעל שתי ראיות ושומרת יום משום דלאו בני קרבן ניהו דעל הנך דבני קרבן לא מצי למשתן עליהו בשביעי משום דלא מצו אכלי פסח בערב דכפרת קרבן דבעו לאיתויי בשמיני מעכבת להו כדקתי"ל (יבמות דף עד.): הבית כפרתו אוכל בקדשים. (ד) ט) אלמא מיהת מדקתני מטמא משכב ומושב למפרע דלא הוי טעמא דר' יוסי משום דמכלן ולהבא הוא מטמא וטעמא משום דמקלת היום ככולו קא פטר מלעשות פסח שני דה"ל ככל מידי דאלי במציעתא דאמרי' ביה מקלת היום ככולו ומש"ה פטורין: לעולם אימא לך דמכאן ולהבא הוא מטמא ולאו טעמא דר' יוסי משום דמקלת היום ככולו (ה) ט) ודקאמר למפרע מטמא מדרבנן הוא דקאמר ומשום דלית בהו טומאה אלא מדרבנן פטורין מלעשות פסח שני: דאי ס"ד מדאורייתא. מטמאין למפרע אפי' אמרת מקלת היום ככולו אכתי אמאי פטורין והא איגלאי מילתא למפרע דבהיא שעתא דשחטו וזרקו הדם טומאה מדאורייתא הואי: לעולם אימא לך. דטמאין למפרע מדאורייתא וכל היכא דאלי מילתא במציעתא כגון בשני זיורות שנראין לגמרא לגמרא לו ג' ולזו ג' הוי מקלת היום ככולו והכא אע"ג דמדאורייתא מטמא למפרע (ו) אמאי הקילו בה היינו טעמא דטומאה דתהום דזיבה התירו דכיון דבהיא שעתא דשחטו אלמלי הוה קיימא ליפת דם במקור של אשה ולא ט) יצא לחוץ אהני בה מקלת היום ככולו דכמאן דשחטו עליה בשעת טהרה דמי. ואית דמפרשי טומאת התהום דזיבה היינו דבשעת שחיטה חריקה עדיין לא היתה יודעת אם תהא רואה בו ביום ואם לאו משום הכי קרי לה טומאת תהום דהוא טומאה למפרע בשעת שחיטה חריקה ואיהי לא הות ידעה בהיא שעתא ודמי לעובר כרשות הרבים וטומאת התהום תחתיו: ואף רבי אושעיא סבר. דרבי יוסי לא אמר דטומאה למפרע אלא מדרבנן. ומהדר אהא דאמר לעיל מאי למפרע מדרבנן: אי סבר. דלמפרע טומאה טולהו לא הוו להו שבעה נקיים כלל: אלא אימא ולא לסתור אפילו יומו. משום דמכאן ולהבא טומאה ולמפרע הוא טהורה ממש: ט) ואמר ליה. ט) רבי יוחנן רבי

לכן לפמיתן, הלכך לגבי מקלת היום קשה טהורין מעלות הוי (שם). סותר את שלפניו. כל ספורין שסתר, ולריך לספור ז' ימים (שם). לא יסתור אלא יומו. יחזור ויספור יום ט', ויהיו ספורין אחלעלים דר' יוחנן מה נפשך אי למפרע מטמא בלין מקלת היום עולה לו ולא נגמרה ספירתו, טולהו נמי לסתור, דכתיב ופסר לה ז' ימים לטהרתו, טהורה אחת לטולן, שלא תהיה טומאה מפסקת ביניהן, כמס' נדה (לא.) ואם מנה לטרוזנין כי הכא שיסתור יומו ושלימנו לתחר נמלאת הפסקה ביניהם, ואם מכאן ולהבא מטמא, שעלתה לו מקלת היום ונמנו ספורין שלו, יומו נמי לא יסתור, אלא הרי היא כראיה ראשונה של זיבה אחרת ואין בה אלא טומאת ערב ויטבול לערב ויטהר, דקי"ל ראיה ראשונה של זב קרי בעלמא הוא שאינה מטמאה אלא יומו, לפי שכבר עלתה לו מקלת היום ככולו ושלמו ספורין שלו ויצא מכלל זיבה (שם).

ח) ל"ל ולא תסתרן מידי

מסורת הש"ס

ב) [נעיל ה: ושם נסמן], ג) פסחים פח., ד) פסחים פח., ה) ל"ל דאחר ר"ש אבל, ו) [מו"ק יט:], ז) [נעיל ה.], ח) [ויקרא טו:], ט) [שם], י) [מכות מכילתא דחיים פרשה כז], כ) [שיך לדף מז.], ל) [שמות יח], מ) ל"ל לא מתחמות, נ) שיך לדף נח.,

נוסחת הריב"ן

ח) (דיוס) ליתא בכ"י: ב) בכ"י כתיב כתן גלין: ג) דכתיב: ד) מגיה מלמה ולי: ה) ועד: ו) דכתר הכי: ז) ומשום הכי פטורה הס"ד: ח) בכ"י כתיב כתן גלין: ט) (אלמה) ליתא בכ"י: י) יהלי דקאמר: כ) יאמר:

הגהות הב"ח

(א) שם' דתניא ר' אומר זב הרואה בשביעי שלו כל"ל: (ב) רש"י ד"ה אלא כתילות ד' דרבנן וכו' אלא דרבנן תקנו וכו' דרושבא ביומר ל' יום וכו' לא אמרינן דיום: (ג) ד"ה ששחטו וכו' ועד אלא וכו' ותבא זבה שחטו הפסח וזרקו עליה ואח"כ ראתה הרי זו אינה אוכלת: (ד) ד"ה בשביעי שלו וכו' אוכל בקדשים אלא מייבא וכו' ולהבא הוא מטמא אלא בעצמא דמקלת: (ה) ד"ה לעולם וכו' דמקלת היום ככולו הוא דקאמר דלמפרע הוא מטמא מדרבנן: (ו) ד"ה לעולם וכו' מטמא למפרע הקילו בה ההיינו טעמא כל"ל ותיבת אמאי נמחק: (ז) ד"ה ואמר ליה לר' יוחנן ר' יוסי קאי כיוהך הס"ד:

הגהות הגר"א

[א] נמ' מקלת היום ככולו ומכאן ולהבא כו' כל"ל (ובתיבתים ל"ג וכמ"ש התוס'):

מוסף רש"י

שכשם שמצות שלשה מבטלת שבעה. דכי קבר מתו שלשה ימים לפני הרגל, אינו יושב לאחר הרגל כלום, כך מצות שבעה מבטלת גזירת ל'. דכי קבר מתו שבעה ימים קודם הרגל, בטלה ממנו גזרת שלשים, ואפילו לא בטלה ערב הרגל מבטלת אחר הרגל (מו"ק יט:). שביעי עולה לכאן ולכאן. דתניא נמי שמיני (שם). בשני שלה. עדיין ספק הוא שמא תראה יום זה ויטמוך עם אתמול ותראה בו זבה ונזרה ואם לא תראה טהרה מטהר ועבר, אינה אוכלת. שהרי לריכה לטיות עוד מחר שומרת יום כנגד יום (פסחים פא.). זב בעל שתי ראיות. ואילו בעל ג' ראיות לא חזי למיכל (לאוכלה) אעפ"ל שיבא קרבנותיו כתי, וכשמיני נמי לא מצי למינקט ומיתני ואח"כ ראה טומאת משכב ומושב למפרע, דכיון דיצא מחיבה לפטור לקרבן, הויא לך כך זבה אחריתי ומושב ומשכב שתמתמתי לאחר טבילה ועד הנה טהורה למפרע אפילו טבלה בז' שחרית (פסחים פא.). אע"פ שמטמאין משכב ומושב למפרע. משכבות ומושבות שלאחר טבילתו טמאין שהרי סתר מניה והרי הוא כתחלתו, דכתיב ופסר לו שבעת ימים, והרי חיוב (שם). מאי למפרע מדרבנן. אבל מדאורייתא לא אלא מכאן ולהבא, לא הוי מכאן ולהבא, לא הוי כזב בו' ולא שומרת יום כנגד, דמקלת יום עולה לו לכתן ולכאן. אבל מדאורייתא לא אלא